

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	05.05.2026, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Nelli Lett
Ametiasutuse nimi:	Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	25930000338
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 93 ¹ lg 1
Kahtlustatava nimi:	XXX (ik XXX)

Majandus- ja Korruptsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja nr 25930000338, milles oli 31.12.2025 XXX esitatud kahtlustus karistusseadustiku (edaspidi KarS) § 93¹ lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, s.o rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis sätestatud keelu rikkumises, mis seisnes alljärgnevas käitumises:

XXX, olles isik, keda on varem karistatud väärteoasjas rahvusvahelise sanktsiooni seaduse (edaspidi RSanS) § 36¹ lg 1 järgi kvalifitseeritava süüteo eest (otsus jõustus 05.07.2025), saabus 31.12.2025 kell 12:47 Narva tollipunkti jalakäijate terminali Venemaa Föderatsioonist Eesti Vabariigi sisenevale suunale. Tolliseaduse § 61, § 64 ja korrakaitseaduse § 49 lg 1 p 7 alusel teostati reisija ja tema pagasi põhjalik läbivaatus, mille käigus avastati XXX kaasas olevatest reisikottidest järgmised kaubad:

- 1) hambapasta koguses kolm tükki (KN-kood 3306 – suu- ja hambahügieenivahendid);
- 2) nahahooldusvahendid, koguses neli tükki (KN-kood 3304 – kosmeetika- ja jumestusvahendid, sealhulgas nahahooldusvahendid);
- 3) salvrätikud koguses neli pakki (KN-kood 4803 – käterätiku-, salvrätiku- jms majapidamis- või hügieenipaber).

Kõik avastatud kaubad kuuluvad Euroopa Liidu Nõukogu määruse nr 833/2014, 31. juuli 2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas, artikli 3i XXI lisas loetletud kaupade nimekirja. Sama artikli lg 1 järgi on keelatud otse või kaudselt osta, importida või üle anda XXI lisas loetletud Venemaalt pärinevaid või Venemaalt eksporditavaid kaupu, mille müük toob Venemaale märkimisväärset tulu ja võimaldab tal jätkata Ukraina olukorda destabiliseerivat tegevust.

RSanS § 3 lg 1 kohaselt on rahvusvaheline sanktsioon välispoliitika meede, mille eesmärk on toetada rahu säilitamist või taastamist, rahvusvahelist julgeolekut, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtet, inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse järgimist või muude Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja või Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkide saavutamist. RSanS § 6 kohaselt on rahvusvahelise sanktsiooni rikkumine rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis sätestatud kohustuse täitmata jätmise või keelu rikkumine. Rahvusvahelist sanktsiooni rakendav õigusakt on RSanS § 9 lg 1 tähenduses Euroopa Liidu Nõukogu määrus või Eesti Vabariigi seadus, mille alusel kohaldatakse rahvusvahelist sanktsiooni kehtestavas õigusaktis ettenähtud kohustusi ja keelde.

KarS § 93¹ lg 1 kohaselt karistatakse rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni kehtestavas õigusaktis sätestatud kohustuse täitmata jätmise või keelu rikkumise eest rahalise karistusega või kuni 5 aastase vangistusega.

Prokurör, olles tutvunud kriminaalasjas kogutud tõenditega, on seisukohal, et XXX esitatud kahtlustus on põhjendatud. Kriminaalasjas kogutud tõendid annavad aluse esitada isikule süüdistus

KarS § 93¹ lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises.

Samas näeb kriminaalmenetluse seadustik (edaspidi KrMS) § 202 lg 1 ette, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse otstarbekuse kaalutlustel lõpetaks. KrMS § 202 lg 7 sätestab, et kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib nimetatud paragrahvi lg-tes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada prokuratuur.

Eeltoodu tähendab, et seadusandja on jätnud võimaluse kohaldada õigusrikkuja osas teatud juhtudel ka oportuuniteediprintsiipi. See võimaldab isiku suhtes kriminaalmenetluse lõpetamist eeldusel, et isiku huvid ja avalik huvi on omavahel tasakaalus ning kriminaalrepressiooni kohaldamine ei ole tingimata vajalik. Oportuuniteediprintsiip on viidud seadusesse sisse paljuski eesmärgiga hoida kokku alati piiratud menetluslikku ressursi, mille tingimustes ei suuda riik võrdset tähelepanu pöörata kõigile toimepandavatele õiguserikkumistele. Seetõttu tuleks menetlusökonoomika põhimõttest tulenevalt kasutada menetluslikke ressursse võimalikult ratsionaalselt ja tagada seeläbi õigushüvede võimalikult ulatuslik kaitse. Menetlusökonoomia kui oportuuniteediprintsiibi üks aspekt viitab vajadusele viia kohtueelne kriminaalmenetlus läbi võimalikult lihtsalt. Pigem tuleb igal konkreetsel juhul kaaluda, kas arvestades teo toimepanija süü suurust ning eri- ja üldpreventiivseid kaalutlusi on võimalik loobuda kriminaalmenetluse jätkamisest.

KrMS § 202 lg-st 1 tulenevalt on oportuuniteediprintsiibi kohaldamise esimeseks eelduseks asjaolu, et kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu. KarS § 4 lg 3 kohaselt on teise astme kuritegu süütegu, mille eest on nimetatud seadustikus karistusena ette nähtud tähtajaline vangistus kuni viis aastat või rahaline karistus. Käesolevas kriminaalasjas on XXX etteheidetav tegu kvalifitseeritav KarS § 93¹ lg 1 järgi, mille eest on karistusena ette nähtud rahaline karistus või kuni viieaastane vangistus. Seega on tegu teise astme kuriteoga, mille toimepanemise eest ei ole nähtud ette vangistuse alammäära. Järelikult võib antud juhul kriminaalasjas menetluse lõpetada prokuratuur.

Kriminaalmenetluse lõpetamiseks KrMS § 202 alusel on vajalik tuvastada avaliku menetlushuvi puudumine. Praktikast lähtuvalt hinnatakse nimetatud kriteeriumi täidetust läbi eri- ja üldpreventiivsete kaalutluste.

Üldpreventatiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks piisavad. Käesoleval juhul ei ole tegemist kuriteoga, mille puhul üldpreventatiivsest aspektist ei ole menetluse lõpetamine eelduslikult kooskõlas üldpreventatiivsete kaalutlustega. Eripreventatiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib eeldatavalt tingida tema poolt uute süütegude toimepanemise. Seda tõenäosust on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust s.o kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga.

Kahtlustatavana ülekuulamisel antud ütlustest nähtuvalt kirjeldab XXX enda käitumist, mh tunnistas kuriteo toimepanemist. Tegu, milles XXX kahtlustatakse, on seadusandja poolt kehtestatud sanktsioonimäärast lähtuvalt käsitletav teise astme kuriteona. XXX ei ole kehtivaid kriminaalkaristusi. Tal on neli kehtivat väärteokaristust, samas ei ole tema suhtes menetluses teisi kriminaalasju. Nimetatud asjaolud viitavad, et kuritegude toimepanemine ei ole kujunenud tema elustiiliks ega sagedaseks käitumismustriks. Karistuse eesmärk on mõjutada inimest tulevikus seaduskuulekalt käituma. Avalik huvi käesoleva kahtlustatava menetlemise osas puudub ka kaalutlusel, et tema suhtes ei ole oodatav avalikkuse eriline usaldus. Samuti ei esine eripreventiivseid kaalutlusi, mis tingiksid vajaduse isiku karistamise järele. Puudub alus arvata, et XXX jätkab kuritegude toimepanemist.

Lisaks annavad prokuröri hinnangul kriminaalmenetlusele allutamise fakt, sellest tingitud vajadus osaleda kahtlustatavana menetlustoimingutel avalikkusele piisavalt mõjusa signaali, et sellistele rikkumistele järgneb riigi reaktsioon isikute põhivabadusi enim piiravate vahendite ehk kriminaalmenetluse näol. Seega on XXX puhul üld- ja eripreventsiooni eesmärkide saavutamine tagatud piisaval määral.

Samuti tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise eeldusena KrMS § 202 lg-st 1 tulenevalt tuvastada, et isiku süü ei ole suur. KrMS § 202 lg 1 raames mõeldakse isiku teosüüd karistusseadustiku mõttes, s.o vaadatakse üksnes konkreetset kuritegu, mitte isikut või tema varasemat käitumist ning erinevaid preventioone. Seega, süü suuruse hindamisel võetakse aluseks KarS-is toodud põhimõtted, eelkõige §-s 57 sätestatu. Arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja sätestatud karistusraame. Arvestades seadusandja seisukohta, et isikut on võimalik karistada rahalise karistusega viitab sellele, et seadusandja hinnangul ei ole sellise teo toimepanija rikkunud kaalukat kaitset vajavaid ühiskondlikke norme ning tema süü sellist tegu toime pannes võrrelduna kuritegudega, mille eest on ette nähtud raskemad karistused, on väike. XXX toimetas 31.12.2026 Narva piiripunkti 3 hambapastat, 4 kreeme ja 4 pakki salvrätikuid. Tegemist ei ole suure kogusega ja iga toode väärtust võib pidada väheväärtuslikuks (Venemaal iga toode väärtus jääb ca vahemikku 150-300 RUB). XXX sõnul ostis ta kõik tooted enda tarbeks. Seega pole põhjendatud hinnata tema süüd eeltoodud kuriteo toimepanemises suureks. Eluliselt on usutav see, et isik võib otsida erinevaid võimalusi enda igapäevaste vältimatute kulude minimeerimiseks. Samuti ta pani toime ühe teo ja seda mitte kõige intensiivsema tahtluse liigiga. Samuti esineb antud juhul kergendav asjaolu – kahtlustatav tunnistab oma tegu ja kahetseb. Raskendavad asjaolud puuduvad.

Kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku käitumist hinnates on alust asuda seisukohale, et KarS § 56 lg-s 1 sätestatud üld- ja eripreventiivseid eesmärke on võimalik saavutada käesoleval juhul isikut kriminaalvastutusele võtmata. Prokuröri hinnangul, XXX hindab temale antud võimalust jääda kriminaalkaristuseta antud asjas ning teeb sellest omad positiivsed järeldused.

Maksu- ja Tolliameti andmetel puudus XXX 2023. ja 2024. aastal ametlik sissetulek (Eestis). XXX ütluste kohaselt elab ta alaliselt Soomes, kus tal on ametlik töökoht. Seega on rahaline kohustus summas 500 eurot piisavaks mõjutuseks. Kahtlustatav on sellise kohustusega nõustunud. Samuti nõustub XXX tema juurest tollikontrollis leitud ja äravõetud asjade kui väärtusetute esemete hävitamisega ega soovi nende tagastamist.

KrMS § 202 alusel kriminaalmenetluse lõpetamine saab toimuda ainult kahtlustatava nõusolekul, mis tähendab ühtlasi, et isik loobub talle inkrimineeritud kuritegudes kohtulahendi taotlemisest, seega ka enda võimalikust õigeksmõistmisest. Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks.

XXX on selgitatud, et kriminaalasja toimik jääb Majandus- ja Korrupsioonikuritegude Ringkonnaprokuratuuri kuni kohustuse täitmiseni. Kui XXX ei täida tähtajaks talle pandud kohustust, uuendab prokurör KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse.

Juhindudes KrMS §-dest 202 lg 7 ja 206, abiprokurör

m ä ä r a s :

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25930000338 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: **XXX kohustub tasuma riigituludesse 500 eurot 6 kuu jooksul, s.o kuni 05.11.2026.**
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ei kohaldata.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: XXX juurest tollikontrollis leitud ja ära võetud esemed hävitada KrMS § 126 lg 3 p 4 alusel punktis 2 märgitud kohustuse täitmise järgselt: 4 (neli) pakendit salvrätikuid, 4 (neli) jalakreemi, 3 (kolm) hambapastat koos

pakenditega; loetletud objektid on pakendatud musta värvi kilekotti, millele on paigaldatud tollitõkend ET0089076, ja asuvad Vestervalli 7, Narva piiripunkti hoiukohas.

5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmeid ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata edastada: kahtlustatavale XXX.

(allkirjastatud digitaalselt)

Nelli Lett